

FISKIMENNI!

— Minnist til at greiða atkvoðu áðrenn lagt verður frá landi!

SOSIALURIN

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRØÐRALAG

NR. 60.

MIKUDAGIN
19. SEPTEMBER 1962

35. ÁRG.

JAVNAÐARFLOKKURIN vann meirilutan í Svøríki

TEIR BORGARLIGU FLOKKARNIR GINGU ALLIR AFTUR — OG EISINI KOMMUNISTARNIR

Í Svøríki fór fram val til kommunustýrni seinasta vikuskifti. Tað var við miklum spenningsi, at menn bíðaðu eftir valúrslitunum, tí við seinasta ríkisdagsval hevði svenski javnaðarflokkurinn vunnið næst ein meirilutan í ríkisdegnum, vantaði bert 2 sessir.

Úrslitið varð so tað, at flokkurinn kom at vinna meira enn helvt av tí samlaða atkvoðatalinum, nevniliga 51 prosent.

Kommunuválini vóru soleiðis ein staðfesting av framgongdini við ríkisdagsvalið seinasta ár, bert var framgongdin stór.

Javnaðarflokkurinn fekk íalt 1 mill. 978.658 atkvoður, ella 51 prosent av atkvoðunum og vunu 100 mans aftrat.

Í Stockholm vunu javnaðar menn meiriluta, nevniliga 51 av 100 limum, ella 8 aftrat.

Teir, sum mistu við valið, vóru fyrst og fremst Högna, sum eisini hevði mist við valið 1960, teir fingu hesaferð 14,8 móti 19,7 við valið 1958 og 15,7 við ríkisdagsvalið 1960, og teir mistu 89 menn.

Fólkaflokkurinn fekk 17 pst. móti 15,5 pst. 1958 og 17,2 í 1960.

Centerflokkurinn fekk 13,3 prosent móti 13,4 í 1958 og 14 pst. í 1960.

Kommunistarnir fingu 3,9 pst. móti 4,1 pst. 1958 og 4,6 pst. í 1960.

Tað var ikki vantað, at javnaðarmenn skuldu fá so stóra framgongd, men hetta er so tann størsti sigur, sum svenski javnaðarflokkurinn og leiðari hansara Tage Erlander higrtil hevur vunnið.

Ræðuligt BRENNIVÍNS-ÓSKIL í Føroyingahavnini

EINKI POLITI AT HETTA Á

Sum ongastaðni er skilið í Føroyingahavnini. Tað er heilt ómunniskjaligt, sum brennivíns ólovnaðurin har hevur tikið seg upp, so galið, at hann er vorðin til eina ringa plágu. Tey sum starvast við Sjómansheimið har uppi verða so tarnað í virki áttum, at tey hava stóranampa av tí.

Vágapresturin Folland sigur í grein í Kirkjublaðnum, at hesin ólovnaður má fáa ein enda, um hann ikki við sínari síðupillu heilt skal koma at forða fyrri arbeiðinum á sjómansheiminum við royndini at fáa fólk saman til samkomur ella móti.

Tað er bart út skilaleyst, at einki verður gjørt við hetta mál. Her er einki minni at krevja, enn at politj verður sett at ansa eftir og halda skil á.

Mangar útlenskar tjóðir koma inn í Føroyingahavnina, portugislar, tyskarar o. a., sum sigast selja nóg brennivín, og tað biligt. Hetta er bert til stóran skaða fyrri fiskimenn og tey, ið har uppi arbeiði, og vandi er fyrri, at mánkaði kann verða.

Myndugleikarnir mugu taka sær av hesum, og tað sum skjótast.

Oddamaðurin funnin

Ein franskur heryrmaður hevur viðgingið, at tað var hann sum stóð fyrri morðroyndini av de Gaulle, forseta Fraklands, í august mánaða í útriðinum av Paris.

Undir yvirhoyringini viðgekk heryrmaðurin, at hann hevði verið leiðari fyrri fleiri fundum, har morðroyndin móti de Gaulle varð fyrirreikad. Eisini segði hann frá, at OAS stóð aftanfyrri morðroyndina.

NYGGJ JAVNAÐARFELAG

Í ár eru stovnað fleiri javnaðarfelag í Føroyum. Alt økist hugurin fyrri javnaðarpolitikkim, so hvørt sum tað gongur upp fyrri fólk, at hesin flokkur fyrst og fremst hevur til uppgávu at skapa góð kor og livilíkindi fyrri alt fólk.

15. sept. varð javnaðarfelag stovnað í Hvalba; tað eitur Hvalbiar sóknar Javnaðarfelag og umfatir bygdirnar Hvalba Sandvik. Formaður felagsins er J. H. Schrøter.

Deyðsfella

Tórshavnar býráð hevur á eyka býráðsfundi, gjørt landstýrinum vart við, at kommununnar partur av Oyggjarvegnum verður stongdur, um ikki nakað munandi verður gjørt beinan vegin frá at bota um hann.

Eisini hevur býráðið sagt landstýrinum frá, at vegurin er sprongdur av koyring orsakað av tungum tóum og góðsi.

Býráðið hevur fingið svar frá landstýrinum, men við tað, at tað ikki gongur býráðnum so mikli á móti, at ein nútímans umvæling kann fara fram, soleiðis at vegurin kann setast í ein tilíkan stand at hann kann bera ta ferðslu, sum tað kann ætlast, at hann má og skal taka, sær býráðið sær ongarráðar útvegir enn at steingja vegin fyrri afkorum.

Vegurin er í løtuni ein sonn deyðsfella fyrri afkór.

Um ikki jättandi svar var komið til býráðsfundin í gjárkvöldið vil býráðið taka tey neyðugu stig til steingjan av vegnum fyrri afkór frá íkvald at rokna.

Samtyktin er gjord av øllum býráðslimumum.

HEIM ÚR TOVKUSSAQ

»Umanac« kom í gjár á Havnina úr Grønlandi. Við vóru útróðramenn og flekjarar úr Tovkussaq.

SUDURSTREYMOYAR JAVNAÐARFELAG

Leygarkvöldið 22. sept. kl. 8 hevur felagið veittu í Løstuni. — Kostnaðurin verður 5 kr. Eisini javnaðarfólk aðrastaðni frá, ið stóð verða í Havn henda dagin, eru vælkomin. — Dansur og ymist annað verður til skemtunnar. — Kaffiborð.

GRIND DEYÐ Í VÁGI

Í gjár doyði grind suduri í Vági; teir mettu hana til at vera um 200 hvalir. Hon varð funnin úti fyrri Sunnba.

SKÚLAHEIMIÐ

Tórshavnar tekniski dagskúli hevur nú byrjað 6-viku skeið sín, og skúlaheimið í samband við henda skúla hevur til eisini latið upp dyr sínar fyrri lærlingunum, hóast ikki enn er heilt liðugtgjort

Tjóðveldið

og

íðnaðaruppbyggingin

Teir komu við blástri inn á ting við uppskoti um at byggja sjei stór flakavirki, eitt í hvorjari sýslu.

Undir 4 miljónir fór ikki hvørt.

Helst komu tey at kosta meiri.

At fáa bygt flakavirki var einki nýtt, eingin nýggj idé. Hesin tanki hevði verið og var og er uppi hjá øllum flokkum. Ja, hjá hvørjum fiskimanni.

Javnaðarmenn hava t.d. talað og skrivað almikið um frystivirki um alt landið. Tá ið tjóðveldismenn ikki vóru komin í eyga, bardist javnaðarflokkurinn við Jóanes Paturssyni sum forara og tí sambandska afturhaldi við. Ísvirki og ísvirk ísbátarnarnir vóru bygd á hesa »ideina«.

Men tá ið tjóðveldið var spurt, hvaðani tað skuldi fáa tær 30 — 35 miljónirnar hesi virki vildu koma at »kosta« vóru teir svar skyldugir. Teir royndu at tala um at læna tær frá »internationalum« bankal. Men tað var ikki og er ikki so líka til. Og um møguleikarnir fyrri tilíkan láni at fáa í bræði so sum okkara stóða er lá einki um, ikki ein stavur, og enn og minni nakað prógv og skjal.

Og tá ið tjóðveldismenn vóru spurdir, hvat ið vit skuldu gera við hesi flakavirki, um vit ikki fingu fiskin frá teimum nýggju linubátunum — fiskurin frá vanligu útróðrarforunum munandi einki — vóru teir eisini svar skyldugir.

Soleiðis eru tjóðveldis uppskotini øll sum tey eru, fullkomuliga hangandi í leysari luft.

Sjálvandi skulu vit hava flakavirki. Men tey kunnu ikki koma uttan vísar er at fáa peningin og vísar er um at fáa fiskin.

Peningin hevur javnaðarflokkurinn verið við til at fáa til vegs í lógini um »Egnsudvikling«, sum eftir ynki landsstýrisins er sett í gildi fyrri Føroyar. Í kraft av hesum peningi eru fleiri komin og onnur til viðgerðar.

At fáa vísu um at fáa fiskin hava javnaðarmenn roynt hvat teir kundu. Men har legði eingin

minni enn Erlendur Patursson seg í vegin og fekk tarnað hesum í hvussu er eitt, helst tvey ár.

Men henda andstóða hansara og tjóðveldisins fer ikki at bata í longdini. Fólk ið og fyrst og fremst fiskimenn eru við at vakna. Teir lata seg ikki missbrúka av Erlendi Paturssyni og hansara monnum bara fyrri við misslukkaðum vinnulívi undir núverandi stýrslagi at skapa eina ósing, sum kann tæna loysingartankanum.

Jóhan Simonsen, sum upprunalliga fylgdi sínum fyrsta ærliga hugskoti og var við javnaðarmonnum í royndina at skipa eitt prísgrunðarlæg, sum fiskimenn kundu góðtaka, so teir heldur vildu avreiða í Føroyum enn fara til Bretlands við fiskinum, segði — bekendi — í tinginum, at grundin til, at hann fall frá, var, at hann hevði frett, at P. M. Dam var næstan komin á samt við útgerðarmenn um, at teir skuldu hækka prísinn. Dam vildi so vinna politiskt av hesum, og tað vildi hann ikki vera við til at hjálpa honum. Hetta segði hesin tjóðveldismaður, meðan alt Føroya fólk sat við útvarpið og lurtaði eftir honum.

So er lyndi og muran í tjóðveldispolitikkinum:

Heldur flakavirki, fiskimanna dýrastu interessur til viks, enn nakað skal henda, sum ikki tæni loysingini.

Vit hava teirra egne orð, sum vitna, at so er.

Bókakassarnir

Landsbókasavnið boðar frá, at bókakassarnir verða sendir út á bygdirnar frá um halván oktober. Tey, sum vilja hava bókakassa til láns í vetur, eiga tí skjótast gjørt at siga bókasavnið frá. Vanliga verður bara 1 kassi við o. u. 35 bókum latin hvørjari bygd. Tann, ið hevur bókasassan undir hond, skal hava fyllt 21 ár. Við uppslagum ella á annan hátt eigur hann at boða frá, at hann hevur bókakassa, so fólk í bygdini kunnu fáa høvi til at læna bókurnar.

Samstundis verða teir lærarar, sum vilja hava barnabókakassar til skúlar, biddin um at siga frá nú. Tey, sum ynskja ikki bókakassa ella fáa ongan, kunnu sum vant læna bókur beinleiðis og hvør sær við at skriva til Landsbókasavnið í Havn.

Ítróttakappingar í hondbólti fóru fram leygardagin og sunnudagin í sera ólagaligum veðri. Tað var Kyndil úr Havn, sum leikaði móti IF. Úrslitini vóru: IF-genturnar vunu 4—0 á Kyndil. Kyndil, menn, vann 11—2 á IF og Kyndil, dreingir, vann 5—2 á IF-dreingjum.